Додаток 3
до Порядку
(в редакції постанови Кабінету Міністрів України
від 9 жовтня 2020 р. № 942)

РЕЗУЛЬТАТИ
заключного моніторингу
проекту (програми) "Реабілітація травм війни в Україні"
(повне найменування проекту (програми)

Піврічний/річний/заключний (зазначити необхідне)	заключний
Період звітування	01.06.2022 - 30.11.2024 р.
1. Вихідні дані проекту (програми)	
Партнер з розвитку	Уряд Швейцарської Конфедерації через Швейцарську агенцію з розвитку та співробітництва Міністерства закордонних справ Швейцарії (ШАРС/SDC)
Бенефіціар	Міністерство охорони здоров'я України
Виконавець	Благодійна організація "Благодійний фонд "Пацієнти України"
Реципієнт	1. Заклад вищої освіти "Український католицький університет" (код ЄДРПОУ 26205857); 2. Комунальне некомерційне підприємство "Львівське територіальне медичне об'єднання "Багатопрофільна клінічна лікарня інтенсивних методів лікування та швидкої медичної допомоги" (код ЄДРПОУ 44496574); 3. Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка (код ЄДРПОУ 02125510); 4. Комунальне некомерційне підприємство "Клінічна лікарня Святого Пантелеймона" Сумської міської ради (код ЄДРПОУ 01981498); 5. Комунальне некомерційне підприємство "Чернігівська міська лікарня № 4" Чернігівської міської ради (код ЄДРПОУ 02774154); 6. Комунальне підприємство "Рівненський обласний госпіталь ветеранів війни" Рівненської обласної ради (код ЄДРПОУ 05506690); 7. Національна служба здоров'я України (код ЄДРПОУ 42032422) 8. Комунальне некомерційне підприємство "Обласна клінічна лікарня Івано-Франківської обласної ради", м. Івано-Франківськ (код ЄДРПОУ 01993150) 9. Комунальне некомерційне підприємство Білоцерківської міської ради "Білоцерківська міська лікарня № 2", м. Біла Церква (код ЄДРПОУ 01994586) 10. Комунальне підприємство "Слобожанська центральна лікарня" Слобожанської селищної ради, смт Слобожанське, Дніпропетровська область (код ЄДРПОУ 03296202) 11. Комунальне некомерційне підприємство "Вінницька обласна клінічна психоневрологічна лікарня ім. акад. О. І. Ющенка Вінницької обласної ради", м. Вінниця (код ЄДРПОУ 01982264) 12. Комунальне підприємство "Хмельницька міська лікарня" Хмельницької міської ради, м. Хмельницький (код ЄДРПОУ 02774384) 13. Комунальне некомерційне підприємство "Кіровоградська обласна лікарня Кіровоградської обласної ради", м. Кропивницький (код ЄДРПОУ 01994942) 14. Комунальне некомерційне підприємство Стрийської міської ради "Стрийська центральна районна лікарня", м. Стрий (код ЄДРПОУ 13802089) 15. Комунальне некомерційне підприємство "Центральна районна лікарня Калуської міської ради Івано-Франківської області", м. Калуш (код ЄДРПОУ 33578224)

	16. Комунальне некомерційне підприємство Львівської обласної ради "Львівська обласна клінічна психіатрична лікарня", м. Львів (код ЄДРПОУ 01996740) 17. Комунальне некомерційне підприємство "Житомирська багатопрофільна опорна лікарня" Новогуйвинської селищної ради, с. Троянів (код ЄДРПОУ 01991671) 18. Комунальне некомерційне підприємство "Долинська багатопрофільна лікарня" Долинської міської ради Івано-Франківської області (код ЄДРПОУ 01993457) 19. Комунальне некомерційне підприємство "Косівська центральна районна лікарня" Косівської міської ради Косівського району Івано-Франківської області (код ЄДРПОУ 01993546) 20. Комунальне некомерційне підприємство "Обласна лікарня відновного лікування" Херсонської обласної ради (код ЄДРПОУ 04850391) 21. Комунальне некомерційне підприємство "Броварська багатопрофільна клінічна лікарня" територіальних громад Броварського району Київської області (код ЄДРПОУ 01994497) 22. Комунальне некомерційне підприємство "Рахівська районна лікарня" Рахівської міської ради Закарпатської області (код ЄДРПОУ 01992624) 23. Комунальне підприємство "Криворізька міська клінічна лікарня №2" Криворізької міської ради (код ЄДРПОУ 01986397) 24. Державне некомерційне підприємство "Центр комплексної реабілітації "Галичина" (код ЄДРПОУ 25248327) 25. Комунальне некомерційне підприємство "Обласний клінічний центр нейрохірургії та неврології" Закарпатської обласної ради (код ЄДРПОУ 33985449) 26. Сумський державний університет (код ЄДРПОУ 05408289) 27. Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка (код ЄДРПОУ 02125438) 28. Хмельницький національний університет (код ЄДРПОУ 02071234) 29. Дніпровський державний медичний університет (код ЄДРПОУ 02010681) 30. Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського (код ЄДРПОУ 34606048) 31. Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (код ЄДРПОУ 02125266) 32. Комунальне некомерційне підприємство "Міська дитяча клінічна лікарня № 6" Дніпровської міської ради, код ЄДРПОУ 01985127 33. Обласне комунальне некомерційне підприємство "Чернівецька обласна дитяча клінічна лікарня", код ЄДРПОУ 43291042
Номер реєстраційної картки проекту	4991, 4991-01, 4991-02, 4991-03, 4991-04, 4991-05
2. Інформація про досягнення очікуваних результатів	
Узагальнені результати реалізації проекту (програми) в кількісних та/або якісних показниках	**РЕЗУЛЬТАТ 1 — закупівля необхідного реабілітаційного обладнання, в тому числі допоміжних засобів реабілітації, його доставка, належне встановлення, навчання фахівців з реабілітації.** За період реалізації проєкту було докладено значних зусиль для покращення матеріально-технічної інфраструктури визначених закладів охорони здоров'я спроможної мережі та як результат покращено якість надання реабілітаційних послуг пацієнтам. Загалом необхідний комплект обладнання, в тому числі допоміжні засоби реабілітації (ДЗР), необхідні для функціонування Кабінетів асистивних технологій, отримали 26 закладів охорони здоров'я (ЗОЗ), а також 8 закладів вищої освіти (ЗВО) — для облаштування кабінетів симуляційної практики для студентів. Все обладнання доставлено, належним чином встановлено, проведено інструктаж фахівців на місцях. Загальна сума закупівель склала 86,720 млн грн (з них на ДЗР - 8,368 млн). Кількість закуплених одиниць обладнання — 9,379 (з них 3,469 - ДЗР). Крім цього, команда проєкту надала технічну підтримку у проведенні закупівлі обладнання для двох закладів Запорізької області — один ЗОЗ та один ЗВО —

в рмаках прямої закупівлі Посольством Швейцарії в Україні. Закупівля для цих двох закладів склала 1,319 млн грн, кількість закуплених одиниць — 159.

РЕЗУЛЬТАТ 2 - кадрові ресурси.

Спільно з партнером проєкту — Школою реабілітаційної медицини Українського Католицького Університету було розроблено навчальні програми та проведено ряд **базових навчальних тренінгів для фахівців** визначених закладів охорони здоров'я. Крім цього, також кілька тренінгів аналогічної тематики та формату було проведено на базі ще одного партнерського закладу — КНП "Обласна клінічна лікарня Івано-Франківської обласної ради", який є одним із центрів досконалості та експертизи, визначених МОЗ України.

Загалом, за весь період реалізації проєкту проведено 24 інтенсивних 3-денних тренінгів "Міждисциплінарний підхід у наданні реабілітаційних послуг" для команд закладів з 16 областей країни.

Протреновано понад 290 фахівців з 35 мультидисциплінарних реабілітаційних команд, частину з них в два етапи.

Навчання **з підбору та забезпечення допоміжних засобів реабілітації** офлайн не проводилось, адже частина фахівців партнерських ЗОЗ раніше вже пройшла навчання від інших міжнародних партнерів — Momenthum Wheels for Humanity, ВООЗ тощо. Команди тих ЗОЗ, які отримали ДЗР в рамках проєкту "Реабілітація травм війни в Україні", пройшли також онлайн-навчання від ВООЗ — "Training in Assistive Products (TAP)" і отримали сертифікати. Понад 300 сертифікатів було отримано на підтвердження участі фахівців.

Враховуючи вищезазначене, команда проєкту дійшла висновку, що проведення додаткових офлайн-тренінгів з цієї тематики не є доцільним. Кошти було перерозподілено на інші активності проєкту.

24-26 березня у Львові в рамках проєкту було проведено 3-денну **навчальну програму з лікування тривоги** та посттравматичного стресового розладу у дітей та дорослих, командою ізраїльських експертів. Протреновано 44 фахівці — психологи, психіатри, психотерапевти зі Львова та інших міст. Зібрано відгуки, оцінено зворотній зв'язок учасників.

Продовжуючи узагальнення результатів проєкту в напрямку **безперервного професійного розвитку фахівців з реабілітації** підсумуємо, що окрім вищерелічених заходів, протягом періоду реалізації проєкту було проведено 30 **інтенсивних тематичних тренінгів**, зокрема:

- реабілітаційний менеджмент травм спинного мозку (5 тренінгів)
- реабілітаційний менедмент травм опорно-рухового апарату (верхня та нижня кінцівка, 12 тренінгів)
- роль медичної сестри в реабілітації (3 тренінги)
- ефективна комунікація (7 тренінгів)
- когнітивно-комунікативна терапія після ЧМТ пов'язаних з війною (1 тренінг)
- принципи лікарського ведення та реабілітації пацієнтів із ураженням спинного мозку (1 тренінг)
- комплексний підхід до реабілітації для медсестер: від оцінки навичок до пацієнтоорієнтованого догляду (у співпраці з україно-розвезьким проєктом з реабілітації, 1 тренінг)

Навчанням охоплено 488 фахівців з реабілітації. Ці тренінги стали невід'ємною частиною проєкту і проводились на регулярній основі, що свідчить про їх актуальність та високу зацікавленість серед цільової аудиторії — фахівців з реабілітації. Тренери зарекомендували себе як висококваліфіковані експерти з глибоким практичним досвідом, що забезпечило високу якість навчання та зміцнило довіру до проєкту з боку учасників та партнерів.

Кілька тематичних тренінгів було проведено лише один раз за час реалізації проєкту у зв'язку зі зростаючим запитом та виявленою потребою в поглибленні знань в конкретних тематиках.

Проведено також навчання з фізичної терапії у педіатрії, спрямоване на розвиток фахових навичок у роботі з дітьми. Протягом жовтня-листопада 2023 р. було проведено трьохетапне навчання присвячене аналізу рухового розвитку та навчання дітей раннього віку, включаючи роботу з нормотиповими дітьми та дітьми з церебральним паралічем. Охоплено 17 фахівців.
З огляду на великий запит від фахівців було організовано додаткові 4 тренінги у вересні-листопаді 2024 р. 2 тренінги були присвячені фізичній терапії для дітей віком від 3 років у гострому періоді (базовий рівень). Участь у тренінгах взяв 31 фахівець. Ще 2 тренінги були присвячені ранній реабілітації — основні аспекти та роль фізичного терапевта у веденні недоношених дітей та дітей раннього віку. У тренінгах взяли участь 43 фахівці. Це навчання посилило компетенції фахівців у роботі з найбільш вразливою категорією пацієнтів — дітьми, забезпечуючи їм належний догляд та підтримку.

Спільно з проєктом україно-норвезької співпраці в напрямі розвитку реабілітації за підтримки Sunnaas Rehabilitation Hospital проведено 10 дводенних навчальних **воркшопів із практичного використання високоінтенсивної ходьби (HIT)** в роботі з неврологічними пацієнтами й пацієнтами після інсульту. Базовий навчальний курс було організовано для 69 фахівців із 13 ЗОЗ на базі Білоцерківського реабілітаційного центру "М-Плюс" протягом квітня-серпня 2024 р.
Наступним етапом стало поглиблене навчання за цією тематикою — адванс курс. Участь в навчанні протягом листопада 2024 р. взяли 7 команд, охоплено 20 фахівців.

В рамках проєкту було також проведено **4 професійні стажування** з реабілітації після важких травм на базі реабілітаційного центру у Львівській області. У двотижневих стажуваннях взяли участь реабілітаційні команди з трьох закладів-партнерів проєкту з Івано-Франківської та Вінницької областей, загалом 17 фахівців. Протягом двох тижнів навчання фахівці спостерігали за практичною роботою (job-shadowing) експертів реабілітаційного центру із тяжкими пацієнтами, відпрацьовували практичні навички, аналізували клінічні кейси й обмінювалися досвідом.

У партнерстві з Protez Hub підтримано кілька ініціатив **із навчання фахівців із протезування/ортезування**. Зокрема, проведено професійні обміни досвідом у Швеції та Німеччині, а також тренінги в Івано-Франківську, Львові та Тернополі за участю колег із США, Великої Британії та інших країн. Теми охоплювали протезування верхніх і нижніх кінцівок, ерготерапію, ранню вертикалізацію та сучасні техніки ампутації. Навчання пройшли понад 96 фахівців, а під час заходів встановлено функціональні протези для щонайменше 12 пацієнтів.

Проєкт реалізував ряд інтервенцій та активностей **в напрямку онлайн-освіти фахівців з реабілітації.** Онлайн-освіта є надзвичайно важливою для професійного розвитку, оскільки забезпечує доступ до якісних освітніх ресурсів незалежно від місця розташування, дозволяє фахівцям навчатися у зручний час, поєднуючи навчання з роботою, а також сприяє швидкому оновленню знань.
У травні та червні 2023 р. на освітній платформі Академії НСЗУ було відкрито для навчання два онлайн-курси, розроблені спільно з провідними експертами з реабілітації: "Базові засади застосування МКФ" та "Документування процесу надання реабілітаційних послуг на основі МКФ". Станом на кінець проєкту починаючи з періоду запуску, на перший курс зареєстровано 14,229 слухачів, отримано 7,421 сертифікатів. На другий курс зареєстровано 8,283 слухачів, отримано 3,226 сертифікатів.
Також, на основі матеріалів цих двох освітніх онлайн-курсів були створені **посібники для мультидисциплінарних команд**. Вони забезпечать фахівців з реабілітації швидким доступом до структурованої інформації та практичних інструментів впровадження МКФ у реабілітаційну практику, що значно полегшить їхню повсякденну роботу.

Ще один навчальний курс було розроблено в рамках проєкту та відкрито для навчання у квітні 2024 р. — "Реабілітація в системі охорони здоров'я: курс для лікарів". Матеріали курсу будуть спрямовані на покращення розуміння та обізнаності про структуру та зміст реабілітаційної допомоги серед медичної спільноти. станом на кінець проєкту, на курс зареєстровано 4,879 слухачів, сертифікати отримали 1,912. Навчання за всіма трьома курсами продовжиться.

За підтримки проєкту було розроблено та перекладено українською мовою **онлайн-курси з оцінки функціонування в нейрореабілітації.** Навчальні матеріали було розроблено у партнерстві з освітньою платформою Physiopedia Plus. Курси містять інформацію про особливості використання трьох інструментів оцінювання стану пацієнтів — Індекс Бартел для активності повсякденного життя, Шкала порушень Американської Асоціації травми спинного мозку ASIA та Шкала когнітивного функціонування Ранчо Лос Амігос. Майже 900 сертифікатів отримано фахівцями за успішне проходження курсу.

Спільною ініціативою з Міністерством охорони здоров'я України, Міністерством соціальної політики, Міністерством економіки, Міністерством освіти й Науки з грудня 2023 по лютий 2024 проведено три **онлайн воркшопи з Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ).** Мета — ознайомити фахівців з аспектами застосування МКФ у розрізі соціальної сфери, інклюзивної зайнятості та навчання. Лектор воркшопів: Мелісса Селб — координаторка дослідницького відділу Міжнародної класифікації функціонування (МКФ) та науковий співробітник Swiss Paraplegic Research, що займається питаннями МКФ та проблемами, пов'язаними з функціонуванням. Участь у воркшопах взяли 45 учасників, зокрема представники надавачів соціальних послуг, інклюзивно-ресурсних центрів, міністерств, громадських організацій тощо.

У межах проєкту та спільно з Українським товариством ерготерапевтів проведено гібридний **навчальний курс для ерготерапевтів-практиків** "Ерготерапія травм війни". Навчальний курс тривав 2,5 місяці й складався з 16 онлайнових лекцій і практичної офлайнової частини. Основою курсу стали матеріали навчальних дисциплін з ерготерапії, які розробили викладачі 8 університетів-партнерів проєкту. На цей курс зголосилося понад 500 фахівців, за результатами відбору навчання пройшли 46 ерготерапевтів. Навчальний курс отримав високі оцінки від учасників, особливо за його практичну спрямованість й актуальність.

У межах розвитку **напряму реабілітації у відділеннях реанімації та інтенсивної терапії** було проведено гібридний тренінг для 24 учасників, який розробили д. Agnieszka Lewko (Coventry University, Велика Британія) і консультант із респіраторної фізіотерапії, голова Allied Health Professions Rachael Moses (NHS England, Велика Британія). Як наступний етап було організовано навчальний візит і симуляційний тренінг для 11 українських фахівців із реабілітації на базі Coventry University. Українські фахівці відвідали University Hospitals Coventry & Warwickshire (UHCW), Centre for Care Excellence. Основною метою візиту було поглиблення знань, удосконалення практичних навичок і напрацювання підґрунтя для розроблення навчальної програми відповідного освітнього курсу.
Як результат, українськими експертами під супервізією іноземних менторів розроблено силабус програми комплексної підготовки "Фізична терапія у відділенні реанімації та інтенсивної терапії". Силабус спрямований на розвиток компетенцій, заснованих на доказовій практиці, пацієнтоорієнтованості та етичних принципах. Документ стане важливим кроком на шляху до систематичної підготовки фізичних терапевтів для роботи у відділеннях інтенсивної терапії та сприятиме інтеграції цих фахівців у клінічну практику для сталого розвитку послуг у відділеннях інтенсивної терапії.

Проєкт активно працював над **удосконаленням системи реабілітаційної освіти** для підготовки кадрів в українських університетах.
У партнерстві з викладачами 9 університетів України, а також професійними громадськими організаціями — Всеукраїнським об'єднанням фізичних терапевтів (ВОФТ) та Українським товариством ерготерапевтів (УТЕТ), під менторством іноземних експертів, було розроблено 4 навчальні дисципліни з фізичної терапії та ерготерапії: 2 дисципліни з ерготерапії - "Професійне мислення ерготерапевта" та "Ерготерапія для осіб з травмами війни" та 2 дисципліни з фізичної терапії - "Доказово-інформована практика та клінічне мислення у фізичній терапії" та "Фізична терапія травми війни". Матеріали дисциплін включають силабуси, методичні матеріали лекційних та практичних занять, залікові вимоги, додаткові матеріали для навчання.

Розроблені навчальні дисципліни з ерготерапії впроваджено у навчальні програми 19 ЗВО, з фізичної терапії — у навчальні програми 17 ЗВО.

Крім цього, проєкт долучився до **розвитку освіти медсестер з реабілітації** в Україні. У співпраці з викладачами 6 закладів освіти та у партнерстві з україно-норвезьким проєктом з реабілітації за підтримки Sunnaas Rehabilitation Hospital, розроблено та впроваджено матеріали навчальної дисципліни "Медсестринство в реабілітації". Матеріали курсу були систематизовані та представлені у вигляді методичного посібника для викладачів. Крім того, було також розроблено програму курсу спеціалізації «Медсестринство в реабілітації» для післядипломної підготовки сестер медичних/братів медичних з реабілітації. Подальше впровадження програми в навчальних закладах країни є важливим кроком у забезпеченні належного рівня підготовки фахівців, здатних надавати ефективні реабілітаційні послуги.

Ще одним важливим досягненням проєкту є **розробка рекомендованих переліків дисциплін** для освітніх програм для ерготерапевтів та фізичних терапевтів. Кілька місяців колосальної роботи було проведено у партнерстві з професійними організаціями — ГО "Українське товариство ерготерапевтів" та ГО "Всеукраїнське об'єднання фізичних терапевтів" — для підготовки цих документів. Ці переліки слугуватимуть орієнтиром та основою для закладів вищої освіти для розробки власних унікальних освітніх програм з метою підвищення якості освіти майбутніх фахівців з ерготерапії та фізичної терапії.

Важливі кроки зроблено **в напрямі системного розвитку галузі протезування-ортезування в Україні.** Проєкт підтримав спільну діяльність Protez Hub, МОЗ України, Мінсоцполітики, представників ISPO (The International Society for Prosthetics and Orthotics, Міжнародної спілки протезування та ортезування) й ABC (American Board for Certification in Orthotics, Prosthetics and Pedorthics, Американської сертифікаційної ради протезування, ортезування та педортики) з розроблення професійного стандарту «Протезист-ортезист». Стандарт успішно затвердило й ввело в дію Національне агентство кваліфікацій України. Крім цього, було надано підтримку у створенні програми інтенсивного навчання (Fask-Track) для досвідчених фахівців напряму протезування-ортезування й розроблено теоретичні та практичні іспити для підтвердження їх кваліфікації. Перші 14 фахівців із протезування-ортезування були офіційно сертифіковані відповідно до вимог професійного стандарту «Протезист-ортезист». Три українські заклади вищої освіти (Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика й Харківський національний медичний університет) упровадили магістерську програму з протезування й ортезування для підготовки нових фахівців для цієї галузі.

Експертами проєкту у співпраці з україно-швейцарським проєктом "Розвиток медичної освіти" (MedEdu) було розроблено матеріали для розділу

	"Реабілітація в практиці лікаря сімейної медицини" у посібнику для освітян "Сімейна медицина". У 2024 році підготовлено як електронну, так і друковану версії підручника. Проєкт також продовжує підтримувати спроможності професійних спільнот у формування сильних, обізнаних та вмотивованих фахівців, що, в свою чергу, позитивно впливатиме на розвиток реабілітаційного сектору. Проєкт підтримав розробку веб-сторінок для професійних організацій фахівців з реабілітації. Веб-сторінки для ГО "Українське товариство ерготерапевтів" (УТЕТ) та ГО "Всеукраїнське об'єднання фізичних терпевтів" (ВОФТ) було успішно оновлено. Веб-сайти для ГО "Українське товариство терапії мови та мовлення" та новоствореної ГО "Фонд досліджень наук про здоров'я" розроблено та запущено. Ці професійні онлайн-платформи допоможуть інформувати членів спільнот (і тих, хто бажає приєднатися) про можливості для безперервного професійного розвитку, обміну інформацією, обговорення проблем та співпраці над спільними проєктами, а також нададуть доступ до низки ресурсів, які допоможуть фахівцям бути в курсі останніх досліджень і технологій тощо. Проєкт підтримав професійну спільноту ГО "Українське товариство терапії мови і мовлення" (УТТММ) у пілотуванні **програми з терапії комунікативних порушень** після черепно-мозкових травм, контузій внаслідок травм війни у ветеранів. За весь період роботи 14 терапевтами було надано 2821 терапевтична консультація 24-м пацієнтам. З кожним пацієнтом, а також з їхніми сім'ями була проведена величезна робота щодо забезпечення підтримуючих вправ вдома та закріплення результатів терапії. Завдяки проведеній терапії в пацієнтів поліпшились мовні й когнітивні функції, що важливо для успішного адаптування до повсякденного життя, професійної діяльності та поліпшення якості життя загалом. Успіхи пацієнтів демонструють ефективність терапевтичних втручань і підкреслюють важливість інтегрування терапії в програми реабілітації ветеранів в Україні на національному рівні. Також варто зазначити, що з метою підвищення професійної спроможності терапевтів УТТММ проєкт підтримав **участь представників товариства у двох міжнародних заходах**: Science of Aphasia Conference 2024 (9-12 вересня 2024 року, Швейцарія) та 12-му Європейському конгресі з терапії мови і мовлення (26-28 вересня 2024 року, Бельгія). Зокрема, на конференції у Швейцарії Оксана Лялька, голова правління УТТММ, представила результати співпраці в рамках проєкту "Реабілітація травм війни в Україні" та його значний вплив. Її доповідь отримала високу оцінку за акцент на інноваційному підході до роботи з когнітивними та комунікативними розладами у пацієнтів, в тому числі ветеранів, що підтвердило актуальність та ефективність впроваджених інтервенцій. Також, у співпраці з УТТММ та із залученням українських експертів проєкт також розробив **навчальний курс** "Нейроанатомія для терапевтів мови і мовлення". Курс містить 9 тем і спрямований на поглиблення знань про будову та функції нервової системи, що є критично важливими для роботи з пацієнтами з когнітивними та комунікативними порушеннями. Цей курс стане важливою частиною навчання для членів УТТММ, для студентів інтенсивної спеціалізації, яка наразі затверджується МОЗ України, та для магістрантів УТТММ. Таким чином, планується що ці матеріали стануть частиною формальної освіти. Проведення нетворкінгових заходів — надзвичайно важливий підхід до об'єднання професійних спільнот, обміну досвідом і пошуку рішень щодо актуальних викликів сьогодення. За підтримки проєкту та ряду партнерів було **організовано масштабні події,** серед яких такі: • І Всеукраїнський конгрес із фізичної терапії: Ресурси, здобутки та потенціал в умовах війни — отримано понад 1000 заявок на участь,

відібрано лише 316 учасників. У заході взяли участь понад 50 українських й іноземних спікерів, які представили сучасні підходи до фізичної терапії;

- II Всеукраїнський конгрес із фізичної терапії: Виклики, досягнення та потенціал в умовах війни — об'єднав 314 учасників, які мали можливість ознайомитися з презентаціями й майстеркласами від 70 національних і міжнародних експертів;
- I Національний конгрес із мультидисциплінарної реабілітації: Формування стратегії роботи в умовах війни — у ньому взяли участь 326 фахівців із різних напрямів реабілітації, що сприяло міждисциплінарній співпраці;
- I Всеукраїнська конференція з реабілітації в педіатрії зібрала понад 70 фахівців для обговорення особливостей реабілітації дітей.

Такі заходи дуже вдало сприяють професійному зростанню фахівців, стають платформою для налагодження партнерства, обміну передовими практиками й посилення міждисциплінарної співпраці, що надзвичайно важливо в сучасних умовах.

Спільно з проєктом Still Strong, КНП "Обласна клінічна лікарня Івано-Франківської обласної ради" та широким колом залучених партнерів, проєкт та ініціатива "Реабілітація травм війни в Україні" в цілому успішно підтримали **проведення трьох місій канадських та американських реконструктивних хірургів** Face the Future Ukraine, під час яких пройшли II, III та IV міжнародні симпозіуми з реконструктивної хірургії військової травми голови та шиї для хірургів і медичних сестер з усієї України. Симпозіуми об'єднали понад 390 лікарів і 630 медичних сестер, які поглибили свої знання про специфіку хірургії та догляду за пацієнтами з важкими травмами голови й шиї, обмінялися досвідом, ознайомилися із сучасними дослідженнями, методиками та найсучаснішими практиками в реконструктивній хірургії.
Також у межах згаданих місій було проведено 98 унікальних реконструктивних операцій ветеранам із важкими травмами обличчя й шиї.

Проєкт також розробив та провів пілотну **навчальну програму — Школа лідерів** "Реабілітація. Творці змін", яка об'єднала 21 учасника з різних сфер — системи охорони здоров'я, освіти, громадськості й стала платформою для розвитку управлінських навичок і формування лідерства у сфері реабілітації. Навчальну програму було розроблено та проведено в партнерстві з Києво-Могилянською бізнес-школою за підтримки Всеукраїнського об'єднання фізичних терапевтів. Відгуки учасників є дуже потужними та надихаючими, і це доводить, що ця ініціатива є потужним стартом для трансформаційних змін у системі реабілітації.

Реалізовано пілотний проєкт з **удосконалення реабілітаційної мережі на рівні окремих регіонів** — "Зміцнення реабілітаційної спроможності в регіонах", — Львівської, Івано-Франківської та Закарпатської областей, у співпраці із центрами досконалості й закладами, що мають високий рівень експертизи. Загальні результати за цим напрямом:

- В Івано-Франківській області було проведено 23 заходи: 8 онлайнових семінарів і тренінгів, 15 очних навчальних заходів та стажувань. Учасниками були мультидисциплінарні реабілітаційні команди й окремі фахівці, зокрема фізичні терапевти з 5 лікарень області. Загалом у тренінгах і стажуваннях взяли участь 70 фахівців.
- У Львівській області організовано 13 заходів: 3 онлайнові семінари й тренінги, 10 очних навчальних заходів і стажувань. Учасниками були мультидисциплінарні реабілітаційні команди й окремі фахівці, зокрема фізичні терапевти, із 6 лікарень області. Загалом у тренінгах і стажуваннях взяли участь 60 фахівців.
- У Закарпатській області організовано 8 заходів: 5 онлайнових семінарів і тренінгів, 3 очні навчальні заходи й стажування. Учасниками стали мультидисциплінарні реабілітаційні команди й окремі фахівці, зокрема

фізичні терапевти, із 5 лікарень області. Загалом у тренінгах і стажуваннях взяли участь 65 фахівців.

Заходи сприяли підвищенню професійного рівня мультидисциплінарних команд і розвитку реабілітаційних послуг, що поліпшило надання якісної медичної допомоги на регіональному рівні.

З грудня 2023 року експерти проєкту надавали підтримку МОЗ України **в координації спрямування важкопоранених пацієнтів** із травмами спинного мозку до спеціалізованих закладів охорони здоров'я. За час реалізації цього пілотного напряму проєкту 37 пацієнтам надано потрібну допомогу й консультування.

---

7 закладів охорони здоров'я отримали **супервізійну підтримку** для розвитку їх спроможностей надавати реабілітаційні послуги населенню. Протягом липня-серпня експерти проекту здійснили моніторингові візити до 7 попередньо відібраних ЗОЗ з різних регіонів України. Результатом візитів стала оцінка потенціалу закладів, організація їх участі у тематичних тренінгах в рамках проекту, а також стажування в Реабілітаційному центрі в Білій Церкві "М-Плюс та КНП "Обласна клінічна лікарня Івано-Франківської обласної ради". Загалом в рамках супервізії було проведено 7 додаткових навчальних заходів, в яких взяв участь 21 фахівець.

Крім цього, додатково 5 команд (15 фахівців) із інших закладів пройшли одноденне навчання з документування процесу надання реабілітаційних послуг, оскільки виникла потреба у додатковому підвищенні їхньої кваліфікації. Ці команди отримували кількамісячну супервізійну підтримку в межах ініціативи "Реабілітація травм війни в Україні" за підтримки Європейського Союзу.

РЕЗУЛЬТАТ 3 - політика та реабілітаційний функціонал в ЕСОЗ.

Експерти проєкту в координації з головними стейкхолдерами сфери реабілітації — МОЗ України, Мінсоцполітики, ОПУ, Бюро ВООЗ в Україні активно долучилися до **вдосконалення правового регулювання реабілітації.**

На початку проєкту спільно з Українським центром охорони здоров'я (UHC) проведено юридичний аналіз чинного законодавства у сфері реабілітації. За результатами аналізу надано рекомендації щодо його вдосконалення й запропоновано механізми узгодження політик різних органів державної влади та місцевого самоврядування.

Розроблено ряд нормативно-правових актів та документів, які враховують потреби пацієнтів і фахівців мультидисциплінарних команд, міжнародні стандарти й практики й адаптовані до національного контексту.

За період реалізації проєкту (в рамках реалізації ініціативи "Реабілітації травм війни в Україні" за підтримки кількох міжнародних партнерів) було розроблено понад 60 нормативно-правових актів і документів, з них понад 40 ухвалили центральні виконавчі органи влади. Ключові нормативно-правові акти й документи стосуються порядку організації реабілітаційної допомоги на реабілітаційних маршрутах, порядку організації та функціонування кабінетів асистивних технологій, матеріально-технічного оснащення для реабілітаційних відділень тощо. Загалом нормативно-правові акти орієнтовані на підвищення доступності і якості допомоги дорослим і дітям, пов'язані з впровадженням реабілітаційного модуля в електронній системі охорони здоров'я, інструментів оцінювання функціонування і його складників у пацієнтів, підвищенням стандартів післядипломної підготовки фахівців у сфері реабілітації, залученням соціальних працівників і протезистів-ортезистів до мультидисциплінарних реабілітаційних команд тощо.

Також у співпраці з експертами професійних спільнот було розроблено й оновлено стандарти вищої освіти зі спеціальності 227 "Терапія та реабілітація" за спеціалізаціями "Фізична терапія", "Ерготерапія", "Терапія мови й мовлення" й спеціалізації 224.2 "Протезування-ортезування".

Проєкт підтримав роботу експертів в межах робочих груп, що розробляють клінічні настанови з надання реабілітаційних послуг передчасно народженим дітям та при церебральному паралічі та органічних ураженнях головного мозку

	у дітей, які супроводжуються руховими порушеннями, а також при переломах та при гострому мозковому інсульті. Ці клінічні настанови стануть базою для розробки протоколів, які адаптують загальні рекомендації до локальних умов надання послуг у ЗОЗ. У партнерстві з головними стейкхолдерами системи охорони здоров'я проведено стратегічну сесію з розроблення дорожньої карти розвитку інтегрованої системи надання медичної допомоги дітям. _____ **Реабілітаційний функціонал** на основі МКФ (mvp-продукт) було розроблено в електронній системі охорони здоров'я (ЕСОЗ) та успішно запущено в червні 2023р. Відповідні зміни до нормативно-правових документів (НПА) для врегулювання питання ведення електронних записів з реабілітації в ЕСОЗ внесено та прийнято. Для подальшого розширення та розбудови реабілітаційного функціоналу, було затверджено політику проєкту "Розбудова реабілітаційної складової в охороні здоров'я в ЕСОЗ" (Policy Paper 2.0). Розробка здійснювалась за підтримки Європейського Союзу в рамках загальної ініціативи "Реабілітація травм війни в Україні" і була завершена у грудні. _____ Під час реалізації проєкту та ініціативи в цілому проведено **масштабну комунікаційну кампанію,** спрямовану на підвищення обізнаності громадськості про результати ініціативи й значення широкого впровадження доказової реабілітації в Україні. Кампанія охопила різні групи населення, зокрема пацієнтів, управлінців і фахівців сфери охорони здоров'я, соціальної та освітньої сфер. Завдяки публікаціям у соціальних мережах, які поширювалися через офіційні канали ініціативи та її партнерів, було охоплено понад 2 мільйони осіб. Висвітлення ініціативи через національні медіа, наприклад телевізійні трансляції, радіопередачі й статті в медіа, досягло аудиторії, що перевищує 14 мільйонів осіб. Важливими елементами комунікаційної кампанії стали зустрічі з ветеранськими організаціями й волонтерами, інформаційно-просвітницькі заходи для журналістів і створення інформаційних матеріалів — плакатів, флаєрів, серії відео- й фотоматеріалів. Комунікаційна кампанія сприяла підвищенню рівня обізнаності про сучасну реабілітацію, про зміни в підходах до надання реабілітаційної допомоги в Україні, розширенню доступу до доказових методів реабілітації тощо.
Посилання на інтернет-ресурси, де розміщено інформацію про результати реалізації проекту (програми) та інші матеріали або документи, розроблені в рамках проекту (програми)	Сторінка проєкту у Facebook Сайт ініціативи Реабілітація травм війни в Україні Онлайн курс "Базові засади застосування МКФ" Онлайн курс "Документування процесу надання реабілітаційних послуг на основі МКФ" Онлайн курс "Реабілітація в системі охорони здоров'я: курс для лікарів" Онлайн курси Індекс Бартел, Шкала порушень Американської асоціації спинномозкової травми (ASIA) та Шкала рівня когнітивного функціонування Rancho Los Amigos Презентація дисципліни "Доказово-інформована практика та клінічне мислення у фізичній терапії" Всеукраїнська конференція з реабілітації в педіатрії Перший Всеукраїнський конгрес з фізичної терапії Другий Всеукраїнський конгрес з фізичної терапії Школа лідерів "Реабілітація. Творці змін" Зустріч з ветеранськими організаціями Зустріч з волонтерськими організаціями Місія "Face the Future Ukraine"
Загальна сума витрачених під час реалізації проекту (програми) коштів міжнародної технічної допомоги на кінець	60 690 075,95 грн.

звітного періоду (за наявності), у тому числі за категоріями:	
послуги з організації тренінгів, навчання, опитування, інформаційні кампанії	27 746 215,54 грн.
консультаційні послуги	20 643 670,93 грн.
обладнання	9 641 687,54 грн.
будівельні, ремонтні роботи, технічний нагляд	0,00
адміністративні витрати виконавця	2 658 501,94 грн.

3. Порівняння запланованих результатів проекту (програми) з досягнутими

Кількісні та/або якісні критерії результативності проекту (програми)	Заплановані результати на кінець звітного періоду	Фактичні результати на кінець звітного періоду
РЕЗУЛЬТАТ 1. Закупівля необхідного реабілітаційного обладнання, в тому числі ДЗР, їх доставка, належне встановлення, навчання фахівців з реабілітації		
Здійснено оцінку потреб в реабілітаційному обладнанні для визначених закладів охорони здоров'я (в межах всіх розширень проєкту), що мають у своєму складі стаціонарні відділення післягострої та довготривалої реабілітації, та надають реабілітаційну допомогу особам, які потребують реабілітації, протягом гострого, післягострого та довготривалого реабілітаційних періодів при спино-мозкових травмах, черепно-мозкових травмах, опіках, ампутаціях кінцівок та складних скелетних травмах, отриманих внаслідок війни.	Аналогічно попередньому стовпцю.	Оцінку потреб в реабілітаційному обладнанні проведено на початкових етапах проєкту, а також після кожного розширення проєкту для нових реципієнтів. Всі переліки були верифіковані з експертами з реабілітації. Переліки обладнання ґрунтуються на, але не обмежуються Табелем оснащення неспеціалізованих стаціонарних відділень післягострої та довготривалої реабілітації закладів охорони здоров'я, затвердженим МОЗ. Всього оцінено потреби для 25 закладів охорони здоров'я (4 заклади, які входять до складу 1 ТМО м. Львів враховуються як окремі одиниці).
Визначені заклади охорони здоров'я (в межах всіх розширень проєкту), отримали комплект реабілітаційного обладнання, який ґрунтується на, але не обмежується Табелем оснащення неспеціалізованих стаціонарних відділень післягострої та довготривалої реабілітації закладів охорони здоров'я, затвердженим МОЗ та надають доступну, якісну та безпечну реабілітаційну допомогу високого обсягу.	Аналогічно попередньому стовпцю.	Визначені 25 закладів охорони здоров'я отримали комплекти реабілітаційного обладнання відповідно до переліків обладнання, сформованих після оцінки потреб.
Забезпечено технічний супровід закупленого реабілітаційного обладнання, фахівці з реабілітації, що працюють в визначених закладах охорони здоров'я навчені ефективному та безпечному використанню цього обладнання при наданні реабілітаційної допомоги високого обсягу.	Аналогічно попередньому стовпцю.	Забезпечено технічний супровід закупленого реабілітаційного обладнання, фахівці з реабілітації, що працюють в визначених закладах охорони здоров'я навчені ефективному та безпечному використанню цього обладнання

		при наданні реабілітаційної допомоги високого обсягу.
Здійснено оцінку потреб в допоміжних засобах реабілітації для визначених закладів охорони здоров'я (в межах всіх розширень проєкту).	Аналогічно попередньому стовпцю.	Оцінку потреб в допоміжних засобах реабілітації для 14 визначених ЗОЗ (в межах всіх розширень проєкту) проведено на початкових етапах проєкту, а також після кожного розширення проєкту для нових реципієнтів. Переліки для закупівлі сформовано згідно Переліку допоміжних засобів ISO:9999.
Визначені заклади охорони здоров'я (в межах всіх розширень проєкту) отримали комплект допоміжних засобів реабілітації згідно Переліку допоміжних засобів ISO:9999 та створили Кабінети асистивних технологій.	Аналогічно попередньому стовпцю.	Визначені 14 закладів отримали комплекти допоміжних засобів реабілітації та створили Кабінети асистивних технологій.
Забезпечено технічний супровід закуплених допоміжних засобів реабілітації та належне інструктування персоналу щодо їх використання.	Аналогічно попередньому стовпцю.	Забезпечено технічний супровід закуплених допоміжних засобів реабілітації та належне інструктування персоналу щодо їх використання.
Здійснено оцінку потреб в обладнанні для приміщень для проведення симуляційного навчання та клінічних практик для студентів визначених закладів вищої освіти.	Аналогічно попередньому стовпцю.	Оцінку потреб в обладнанні для приміщень для проведення симуляційного навчання та клінічних практик для студентів 8-ми визначених закладів вищої освіти проведено на початкових етапах проєкту, а також після кожного розширення проєкту для нових реципієнтів. Переліки для закупівлі сформовано.
Визначені заклади вищої освіти (в межах всіх розширень проєкту) отримали комплект необхідного обладнання.	Аналогічно попередньому стовпцю.	Визначені 8 закладів вищої освіти (в межах всіх розширень проєкту) отримали комплект необхідного обладнання.
Забезпечено технічний супровід закупленого обладнання та належне інструктування персоналу щодо його використання.	Аналогічно попередньому стовпцю.	Забезпечено технічний супровід закупленого обладнання та належне інструктування персоналу щодо його використання.
РЕЗУЛЬТАТ 2 - кадрові ресурси		
Розроблено навчальні програми для підвищення професійного рівня, умінь та практичних навичок фахівців з реабілітації наявних мультидисциплінарних реабілітаційних команд, які надають реабілітаційну допомогу відповідно до виду (видів) реабілітаційної допомоги з опанування навичок у сфері реабілітації людей, травмованих внаслідок війни.	Аналогічно попередньому стовпцю.	Спільно з партнерами проєкту - Школою реабілітаційної медицини Українського Католицького Університету та КНП "Обласна клінічна лікарня Івано-Франківської обласної ради" розроблено навчальні програми на тему "Мультидисциплінарний підхід в наданні реабілітаційних послуг" для підвищення

Проведено тренінги мультидисциплінарних реабілітаційних команд визначених закладів закладів охорони здоров'я (в межах всіх розширень проєкту).		професійного рівня, умінь та практичних навичок фахівців з реабілітації мультидисциплінарних реабілітаційних команд закладів-партнерів. За період реалізації проєкту проведено 24 тренінги. Охоплено понад 290 фахівців, частина з них пройшла навчання в 2 етапи.
У визначених закладах охорони здоров'я, які є клінічними базами закладів вищої освіти, що впроваджують освітні послуги з фахової передвищої, вищої та післядипломної освіти та/або здійснюють безперервний професійний розвиток фахівців з реабілітації (Львів, Суми, Хмельницький, Дніпро) та/або цих закладах вищої освіти облаштовано приміщення для проведення симуляційного навчання та клінічних практик для студентів цих закладів вищої освіти та фахівців з реабілітації.	Аналогічно попередньому стовпцю.	У 8 визначених закладах вищої освіти (Львів, Івано-Франківськ, Суми, Хмельницький, Дніпро) облаштовано приміщення для проведення симуляційного навчання та клінічних практик для студентів цих закладів вищої освіти та фахівців з реабілітації.
Розроблено навчальні програми для підвищення професійного рівня, умінь та практичних навичок фахівців реабілітаційних команд з підбору та призначення допоміжних засобів реабілітації. Проведено тренінги фахівців визначених закладів охорони здоров'я.	Аналогічно попередньому стовпцю.	Навчання з підбору та призначення ДЗР було пройдено фахівцями закладів онлайн за програмою ВООЗ — "Training in Assistive Products (TAP)" (понад 300 сертифікатів отримано на підтвердження від фахівців). Крім цього, частина фахівців пройшла додатково навчання організоване міжнародними партнерами (Бюро ВООЗ в Україні, Momentum Wheels for Humanity). Враховуючи вищезазначене, команда проєкту дійшла висновку, що проведення додаткових офлайн-тренінгів з цієї тематики не є доцільним. Кошти було перерозподілено на інші активності проєкту.
Розроблено та проведено навчальні програми для фахівців реабілітації за напрямом "Посттравматичний стресовий розлад" (для фахівців будь-якого закладу).	Аналогічно попередньому стовпцю.	24-26 березня проведено тренінг "Лікування тривоги та посттравматичного стресового розладу" у дорослих та дітей командою ізраїльських експертів. Учасники — 44 фахівці — психологи, психотерапевти, психіатри з різних закладів України.
Розроблено навчальний онлайн-курс з МКФ та з використання реабілітаційної складової в електронній системі охорони здоров'я та розповсюджено серед фахівців у сфері охорони здоров'я та груп пацієнтів. Освітні блоки з МКФ та реабілітації розміщено на навчальній онлайн-платформі "Академія НСЗУ".	Аналогічно попередньому стовпцю.	Навчальний онлайн-курс "Базові засади застосування МКФ" було розроблено та успішно відкрито для навчання на платформі Академії НСЗУ у травні 2023 року. Станом на 30.11.2024, кількість слухачів курсу — 14,229, кількість сертифікатів отриманих — 7,421.

		Навчальний онлайн-курс "Документування процесу надання реабілітаційних послуг на основі МКФ" було розроблено та успішно відкрито для навчання на платформі Академії НСЗУ у червні 2023 року. Станом на 30.11.2024, кількість слухачів курсу — 8,283, кількість сертифікатів отриманих — 3,226.
Розроблено навчальний онлайн-курс з реабілітації для лікарів вузьких спеціальностей — "Реабілітація в системі охорони здоров'я: курс для лікарів" та розповсюджено серед фахівців у сфері охорони здоров'я. Освітній курс розміщено на навчальній онлайн-платформі "Академія НСЗУ".	Аналогічно попередньому стовпцю.	Навчальний онлайн-курс "Реабілітація в системі охорони здоров'я: курс для лікарів" було розроблено та успішно відкрито для навчання на платформі Академії НСЗУ у квітні 2024 року. Станом на 30.11.2024, кількість слухачів курсу — 4,879, кількість сертифікатів отриманих — 1,912.
Розроблено навчальні дисципліни/університетські навчальні курси для підготовки фізичних терапевтів та ерготерапевтів — 2 дисципліни для фізичних терапевтів "Доказово-інформована практика та клінічне мислення у фізичній терапії", "Фізична терапія травм війни" та 2 дисципліни для ерготерапевтів — "Професійне мислення ерготерапевта" та "Ерготерапія осіб з травмами війни"	Аналогічно попередньому стовпцю.	У співпраці з викладачами 8 ЗВО, успішно розроблено 2 навчальні дисципліни з ерготерапії — "Професійне мислення ерготерапевта" та "Ерготерапія осіб з травмами війни". У співпраці з викладачами 7 ЗВО, успішно розроблено 2 навчальні дисципліни з фізичної терапії - "Доказово-інформована практика та клінічне мислення у фізичній терапії" та "Фізична терапія травми війни". У співпраці з викладачами 6 закладів освіти, а також у партнерстві з україно-норвезьким проєктом з реабілітації, розроблено матеріали навчальної дисципліни "Медсестринство в реабілітації". Підготовлено посібник для викладачів. Також розроблено курс спеціалізації для післядипломного рівня "Медсестринство в реабілітації".
Розроблені навчальні дисципліни впроваджено в університетах країни.	Аналогічно попередньому стовпцю.	Розроблені навчальні дисципліни з ерготерапії впроваджено у навчальні програми 19 ЗВО. Розроблені навчальні дисципліни з фізичної терапії впроваджено у навчальні програми 17 ЗВО.
Розроблено та впроваджено Національні стандарти кваліфікацій для Протезиста/ортезиста; Асистента протезиста/ортезиста (наразі може бути виключений); Техніка-протезиста/ортезиста.	Аналогічно попередньому стовпцю.	Національний стандарт "Протезист-ортезист" розроблено та затверджено Національним агенством кваліфікацій. Визначено освітні вимоги до підготовки техніків-протезистів та розроблено професійний стандарт.
Розроблено «прискорену» програму навчання (Fast-Track) для досвідчених	Аналогічно попередньому стовпцю.	«Прискорена» програма навчання (Fast-Track) була розроблена.

фахівців з протезування/ортезування для відповідності розробленим стандартам та акредитовано перших 10 фахівців, які пройшли навчальну програму (у партнерстві з Protez Hub).		Екзаменація та акредитація перших 14 фахівців з протезування/ортезування у відповідності до вимог новоствореного професійного стандарту "Протезист-ортезист" була проведена у лютому 2024 р. Наразі перші 14 протезистів-ортезистів вже офіційно акредитовані в Україні.
Проведено серію спеціальних навчальних тренінгів з підвищення кваліфікації для реабілітаційних команд закладів-партнерів, які вже пройшли базову реабілітаційну підготовку.	Аналогічно попередньому стовпцю.	Розроблено навчальні програми та проведено 30 тематичних навчальних тренінгів на різні тематики. Протреновано 488 фахівців з реабілітації.
Розроблено інтенсивні навчальні онлайн-курси для фахівців з реабілітації з розвитку навичок функціональної оцінки стану пацієнта — з використанням спеціальних тестів та шкал (у партнерстві з Physiopedia)	Аналогічно попередньому стовпцю.	У партнерстві з міжнародною освітньою платформою Physiopedia, розроблено та перекладено на українську мову 3 онлайн-курси з оцінки функціонування в нейрореабілітації: Індекс Бартел для активності повсякденного життя, Шкала порушень Американської Асоціації травми спинного мозку ASIA та Шкала когнітивного функціонування Ранчо Лос Амігос. Кількість отриманих сертифікатів станом на 30.11.2024 — майже 900.
Проведено інтенсивне 2-етапне навчання для фахівців з реабілітації в інтенсивній терапії (із залученням іноземних експертів з Університету Ковентрі, Англія)	Аналогічно попередньому стовпцю.	Протягом жовтня-листопада проведено 5 тригодинних онлайн сесії з фізичної терапії у відділеннях інтенсивної терапії від експертів з Університету Ковентрі, Великобританія, а також очний тренінг в листопаді 2023 р. у Львові. Навчання пройшли 24 фахівці з реабілітації.
Проведено освітні онлайн-вебінари для соціальних працівників, спеціалістів у сфері освіти та зайнятості з метою розвитку експертизи з питань Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я (МКФ) в Україні та суміжних сферах (у партнерстві з ICF Research Branch зі Швейцарії)	Аналогічно попередньому стовпцю.	З грудня 2023 р. по лютий 2024 р. було проведено серію онлайн-воркшопів з основ функціонування та застосування МКФ в освітній та соціальній сферах. Лектор воркшопів: Мелісса Селб — координаторка дослідницького відділу Міжнародної класифікації функціонування (МКФ) та науковий співробітник Swiss Paraplegic Research, що займається питаннями МКФ та проблемами, пов'язаними з функціонуванням. Участь у воркшопах взяли 45 учасників.
Розроблено та інтегровано тему реабілітації в курс сімейної медицини для студентів медичних університетів (у співпраці з партнерським проєктом MedEdu)	Аналогічно попередньому стовпцю.	Експертами проєкту розроблено матеріали для розділу "Реабілітація в практиці лікаря сімейної медицини" посібника для освітян "Сімейна медицина". Підготовлено

		електронний та друкований підручники у 2024 році.
Проведено тренінги/місії обміну з протезування верхніх кінцівок і практичні семінари з примірки протезів пацієнтами для досвідчених протезистів/ортезистів (у партнерстві з Protez Hub)	Аналогічно попередньому стовпцю.	У партнерстві з Protez Hub було проведено 2 професійних обміни досвідом з іноземними колегами з протезування верхніх кінцівок та ерготерапії у Швеції (Кунгсбака та Стокгольм). 7 фахівців з протезування та ерготерапії пройшли навчання, 5 пацієнтам встановлено функціональні протези.
Проведено практичні професійні обміни/навчальні семінари з тренування ходи та використання допоміжних засобів після ампутацій, зокрема пневматичного засобу для пересування після ампутацій — PPAM (у партнерстві з Protez Hub)	Аналогічно попередньому стовпцю.	У партнерстві з Protez Hub було проведено триденний мультидисциплінарний практичний тренінг на базі відділення реабілітації КНП "Обласна клінічна лікарня Івано-Франківської обласної ради" та Центру протезування "Допомога". 27 фахівців з реабілітації та протезування пройшли навчання. Учасники навчилися мультидисциплінарному підходу до догляду за пацієнтами з ампутаціями, ознайомилися з допоміжними пристроями (для верхніх та нижніх кінцівок), які можуть значно покращити реабілітацію пацієнтів з ампутаціями. 5 ЗОЗ отримали комплекти пневматичних засобів для мобільності після ампутації (PPAM).
Проведено практичі професійні обміни/навчальні семінари з мультидисциплінарного підходу до надання допомоги пацієнтам при ампутаціях (у партнерстві з Protez Hub)	Аналогічно попередньому стовпцю.	З 30 жовтня по 3 листопада у Тернополі та Львові відбувся професійний обмін для мультидисциплінарних команд на тему "Складне протезування та реабілітація нижніх кінцівок" з участі колег із США та Великобританії. В обміні взяли участь мультидисциплінарні команди з 7-ми областей України. В рамках обміну 7-ми пацієнтам зі складними ампутаціями нижніх кінцівок були встановлені функціональні протези.
Розроблено веб-сторінки для професійних спільнот у сфері реабілітації — для Всеукраїнського об'єднання фізичних терапевтів, Українського товариства ерготерапевтів та Українського товариства терапевтів мови та мовлення	Аналогічно попередньому стовпцю.	Оновлено веб-сторінки для професійних громадських організацій — ГО "Українське товариство ерготерапевтів" (УТЕТ) та ГО "Всеукраїнське об'єднання фізичних терапевтів" (ВОФТ). Нові веб-сайти розроблено для ГО "Українське товариство терапії мови і мовлення" (УТТММ) та новоствореної ГО "Фонд досліджень наук про здоров'я" (ФДНЗ.

Проведено серію консультацій з терапії комунікативних порушень у постраждалих від травм війни ветеранів	Аналогічно попередньому стовпцю.	Підтримано терапевтів мови і мовлення ГО УТТММ у реалізації пілотної ініціативи — проведено 2821 терапевтичних сесій для 24 ветеранів з когнітивно-комунікативними порушеннями після ЧМТ, контузій, ПТСР отриманих внаслідок травм війни.
Проведено Конгрес та навчальні поїздки з реконструктивної хірургії військових травм голови та шиї у партнерстві з проєктом Still Strong	Аналогічно попередньому стовпцю.	Протягом реалізації проєкту у партнерстві з проєктом Still Strong було підтримано проведення трьох місій канадських та американських реконструктивних хірургів Face the Future Ukraine — жовтень 2023 р., квітень та вересень 2024 р. В рамках місій було проведено 3 симпозіуми реконструктивної хірургії військової травми голови та шиї, охоплено навчанням 390 лікарів та 630 медичних сестер. В рамках місій було проведено 98 операцій вкрай рідкісних випадків реконструктивної хірургії для ветеранів зі складними травмами обличчя та шиї.
Проведено Національний конгрес з фізичної терапії (вересень 2023 р.) та Мультидисциплінарну конференцію з реабілітації (листопад 2023 р.) для обміну досвідом між фахівцями сфери реабілітації та посилення їх професійної спроможності	Аналогічно попередньому стовпцю.	За період реалізації проєкту було підтримано провадження 4х масштабних заходів: - Перший Всеукраїнський конгрес з фізичної терапії (29–30 вересня 2023 р., Івано-Франківськ, 316 учасників) - Другий Всеукраїнський конгрес з фізичної терапії (6–8 вересня 2024 р., Львів, 314 учасників) - Перший Національний конгрес з мультидисциплінарної реабілітації (24–25 листопада 2023 р., Львів, 326 учасників) - Перша Всеукраїнська конференція з реабілітації в педіатрії (2 березня 2024 р., Київ, 70 учасників)
Проведено освітню програму з лідерства в реабілітації, спрямовану на посилення потенціалу лідерів реабілітаційної сфери у розробці та впровадженні змін у галузі, на збереження та зміцнення здоров'я українців, особливо тих, які постраждали внаслідок травм війни	Аналогічно попередньому стовпцю.	Розроблено програму та проведено три модулі школи лідерів “Реабілітація. Творці змін” з листопада 2023 р. по січень 2024 р. Програма школи була розроблена у партнерстві з Києво-Могилянською бізнес-школою (КМБШ) та за підтримки ГО “Всеукраїнське об’єднання фізичних

		терапевтів (ВОФТ)". Кількість учасників, які пройшли навчання — 21.
Проведено серію навчальних заходів на рівні закладів охорони здоров'я першого та другого пріоритетів у визначених областях — Львівська, Івано-Франківська, Закарпатська.	Аналогічно попередньому стовпцю.	Реалізовано пілотний напрям проєкту з розвитку спроможностей реабілітаційної мережі на рівні регіонів — Івано-Франківська область, Львівська область та Закарпатська. Івано-Франківська область — на базі центру досконалості проведено 23 заходи (8 онлайн та 15 офлайн), охоплено 70 фахівців з 5 ЗОЗ області. Львівська область — на базі центру експертизи проведено 13 заходів (3 онлайн та 10 офлайн), охоплено 60 фахівців з 6 ЗОЗ області. Закарпатська область — на базі центру досконалості проведено 8 заходів (5 онлайн та 3 офлайн), охоплено 65 фахівців з 5 ЗОЗ області.
Проведено серію спеціалізованих інтенсивних навчальних програм для фахівців з реабілітації важких травм війни — травми спинного мозку, черепно-мозкові травми, складні скелетні травми.	Аналогічно попередньому стовпцю.	Проведено 4 двотижневі професійні інтенсивні навчальні стажування з реабілітації важких травм на базі реабілітаційного центру м. Львів. Навчання пройшли 17 фахівців з 3 ЗОЗ Івано-Франківської та Вінницької областей.
Запущено пілотну координацію з МОЗ України важкопоранених українців для забезпечення їх прийому та направлення до ЗОЗ з необхідною експертизою.	Аналогічно попередньому стовпцю.	Починаючи з грудня 2023 р. експерти проєкту надавали підтримку МОЗ України у скеруванні пацієнтів зі спинальними травмами до ЗОЗ з необхідною експертизою для проходження реабілітації. З грудня 2023 р. по листопад 2024 р. було надано необхідні консультації та підтримку 37 пацієнтам.
Розроблено кількарічні плани вдосконалення освітніх програм та навчальних дисциплін у закладах вищої освіти країни (фізична терапія, ерготерапія, терапія мови та мовлення, медсестринство тощо)	Аналогічно попередньому стовпцю.	У співпраці з професійними організаціями — ВОФТ та УТЕТ, було розроблено переліки рекомендованих для розроблення навчальних дисциплін для програм підготовки фахівців з фізичної терапії та ерготерапії.
Проведено серію інтенсивних навчальних тренінгів для фахівців з фізичної терапії в педіатрії та посилено експертизу фахівців в цьому напрямі.	Аналогічно попередньому стовпцю.	За період реалізації проєкту проведено 7 тренінгів (триетапне навчання у жовтні-грудні 2023 р. та окремо 4 тренінги у вересні-листопаді 2024 р.) для фахівців з фізичної терапії в педіатрії, всього охоплено 91 фахівця з різних закладів країни.

Проведено серію інтенсивних навчальних тренінгів для команд ЗОЗ з високоінтенсивного тренування ходи (HIT) та покращено кваліфікацію спеціалістів у роботі з пацієнтами з неврологічними захворюваннями.	Аналогічно попередньому стовпцю.	Проведено базовий курс (квітень-серпень 2024 р.) та адванс (листопад 2024 р.) курси з високоінтенсивного тренування ходьби (HIT). Кількість фахівців, що пройшли навчання — 69 (23 команди) та 20 (7 команд) відповідно.
Проведено навчальний курс з базового розуміння фізичної терапії при порушеннях дихальної системи для фахівців з реабілітації, розвинено навички оцінки пацієнтів з порушеннями дихання та знання щодо розробки програми фізичної реабілітації на основі даних оцінки.	Активність була виключена з плану проєкту, кошти перерозподілені на інші активності.	Активність була виключена з плану проєкту, кошти перерозподілені на інші активності.
Розроблено освітню програму з фізичної терапії у відділеннях інтенсивної терапії: - проведено навчальну поїздку українських фахівців за кордон для обміну досвідом з іноземними експертами в галузі фізичної терапії у відділеннях інтенсивної терапії (Університет Ковентрі, Великобританія); - розроблено навчальну дисципліну з фізичної терапії у відділеннях інтенсивної терапії для подальшого впровадження у закладах вищої освіти по всій країні.	Аналогічно попередньому стовпцю.	У травні 2024 р. проведено навчальний візит та симуляційний тренінг для 11 українських фахівців з реабілітації на базі Coventry University, Великобританія. За результатами отриманих знань та досвіду, групою викладачів та експертів проєкту розроблено силабус програми комплексної підготовки "Фізична терапія у відділенні реанімації та інтенсивної терапії" під супервізією іноземної менторки.
Забезпечено супервізійну експертну підтримку цільових закладів охорони здоров'я, охоплених проєктом, у розвитку реабілітаційних відділень.	Аналогічно попередньому стовпцю.	Надано супервізійну підтримку 7 закладам охорони здоров'я. Проведено моніторингові візити, надано рекомендації від експертів щодо удосконалення роботи відділень, консультування. Команди було також залучено до навчання з документування процесу надання реабілітаційних послуг та стажування на базі закладів м. Івано-Франківськ та м. Біла Церква.
Проведено навчальний курс "Ерготерапія осіб з травмами війни" для практикуючих ерготерапевтів та посилено знання та навички фахівців для роботи з пацієнтами, які постраждали від травм війни для покращення функціональності та якості їх життя.	Аналогічно попередньому стовпцю.	Протягом березня-червня 2024 р. проведено навчальний курс "Ерготерапія осіб з травмами війни" для практикуючих ерготерапевтів. Курс включав онлайн частину з 16 лекцій та 2-денні практичні офлайн тренінги. Всього навчання пройшло 46 ерготерапевтів.
Розроблено та проведено навчальні курси з терапії мови та мовлення (можливі тематики - про ковтання, дизартрію, альтернативну комунікацію, голос, афазію тощо). Фахівці удосконалили навички роботи в напрямі терапії мови та мовлення з пацієнтами з	Аналогічно попередньому стовпцю.	У співпраці з УТТММ розроблено навчальний курс "Нейроанатомія для терапевтів мови і мовлення", що складається з 9 тем. Курс буде доступний для членів товариства, а в майбутньому може стати частиною формальної освіти фахівців спеціалізації.

ЧМТ, після контузій та інших травм війни.		
Розроблено частину 5-денної інтенсивної навчальної програми - Літньої школи у партнерстві з усіма партнерами з портфоліо програм/проєктів технічної допомоги Швейцарії. Розглянуто актуальні питання у сфері охорони здоров'я, перспективи та інновації, учасники школи отримали практичні знання та стратегії, які допоможуть їм зробити свій внесок у покращення сфери охорони здоров'я в Україні.	Активність була виключена з плану проєкту, кошти перерозподілені на інші активності.	Активність була виключена з плану проєкту, кошти перерозподілені на інші активності.
Проведено оцінку наявного законодавства у сфері реабілітації (закони та підзаконні нормативні акти), зокрема прийнятого, починаючи з червня 2019 року, визначені наявні нормативні бар'єри щодо надання сучасної результативної пацієнтоцентричної реабілітаційної допомоги населенню України, які потребують коригування, розроблено відповідні рекомендації.	Аналогічно попередньому стовпцю.	На початкових етапах проєкту спільно з Українським центром охорони здоров'я (UHC) було проведено аналіз наявного законодавства та підготовлено звіт "Політика у сфері реабілітації в Україні". Розроблено відповідні Рекомендації з удосконалення законодавства з реабілітації в Україні й узгодження політик різних органів державної влади та місцевого самоврядування для створення комплексної системи медичної реабілітації в Україні.
Спільно з експертною реабілітаційною спільнотою напрацьовані проєкти нормативних документів (постанови КМУ, накази МОЗ тощо), які надано МОЗ для проведення офіційних узгоджувальних процедур та прийняття відповідно до законодавства.	Аналогічно попередньому стовпцю.	Спільно з експертною реабілітаційною спільнотою та в тісній співпраці з МОЗ України, Мінсоцполітики, ОПУ, Бюро ВООЗ в Україні, було напрацьовано проєкти нормативно-правових актів та документів з урегулювання різних питань з реабілітації. В рамках реалізації ініціативи "Реабілітації травм війни в Україні" (за підтримки кількох міжнародних донорів) розроблено понад 60 НПА, з них понад 40 НПА ухвалено центральними виконавчими органами влади.
Розроблено функціонал, створений на основі МКФ в центральній базі даних в ЕСОЗ: - створено та погоджено стейкхолдерами необхідну документації для проведення закупівлі розробки; - проведено закупівлю для розробки; - обрано розробника; - розробка здійснена, протестована, ухвалена стейкхолдерами (НСЗУ); - функціонал ЕСОЗ передано на баланс реципієнту.	Аналогічно попередньому стовпцю.	Базовий реабілітаційний функціонал на основі МКФ (mvp-продукт) було успішно розроблено та запущено у червні 2023 р. Фахівці з реабілітації успішно працюють з ним. Для подальшого розширення функціоналу підготовлено спільно зі стейкхолдерами необхідну документацію — політику проєкту (Policy 2.0), згідно якої функціонал було додатково розширено за кошти Європейського Союзу в межах ініціативи "Реабілітація травм війни в Україні".

Розроблено стандарти надання реабілітаційних послуг при різних видах травм з урахуванням рекомендацій зацікавлених сторін	Аналогічно попередньому стовпцю.	Проєкт підтримав роботу експертів в межах робочих груп, що розробляють клінічні настанови з надання реабілітаційних послуг передчасно народженим дітям та при церебральному паралічі та органічних ураженнях головного мозку у дітей, які супроводжуються руховими порушеннями, а також при переломах та при гострому мозковому інсульті. Ці клінічні настанови стануть базою для розробки протоколів, які адаптують загальні рекомендації до локальних умов надання послуг у ЗОЗ.
Проведено національну інформаційну кампанію про доступні реабілітаційні послуги в Україні та біопсихосоціальний підхід МКФ для спеціалістів з реабілітації, медичних працівників та груп пацієнтів. Розроблено та розповсюджено інформаційні матеріали.	Аналогічно попередньому стовпцю.	Проведено активну інформаційну кампанію спрямовану на підвищення обізнаності громадськості про результати реалізації ініціативи й про важливість впровадження доказової реабілітації в Україні. Завдяки комунікації проєкту через соціальні мережі (Facebook, Instagram, TickTock), сайт, ЗМІ, вдалось досягти охоплення в понад 2 млн осіб.
4. Проблемні питання та/або пропозиції		
Проблемні питання не виявлено.		

Відповідальна особа _____ Стрілка В.Є.
(підпис) (ініціали та прізвище)

Керівник виконавця _____ Дубров С.О.
(підпис) (ініціали та прізвище)

{Додаток 3 в редакції Постанов КМ № 623 від 04.07.2012, № 745 від 14.08.2019, № 942 від 09.10.2020}